

Specifika rozvoje vojenského újezdu Boletice a okolních obcí

- minulý vývoj, současný stav a výzvy,
představení výsledků vlastního výzkumu

Jan Hercik – Josef Kunc – Petr Klusáček – Hana
Skokanová – Bohumil Frantál – Marek Havlíček – Tomáš
Krejčí — Stanislav Martinát

Ústav geoniky AV ČR, v.v.i., Oddělení environmentální geografie Brno,
www.geonika.cz, jan.hercik@upol.cz

Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví,
v.v.i.

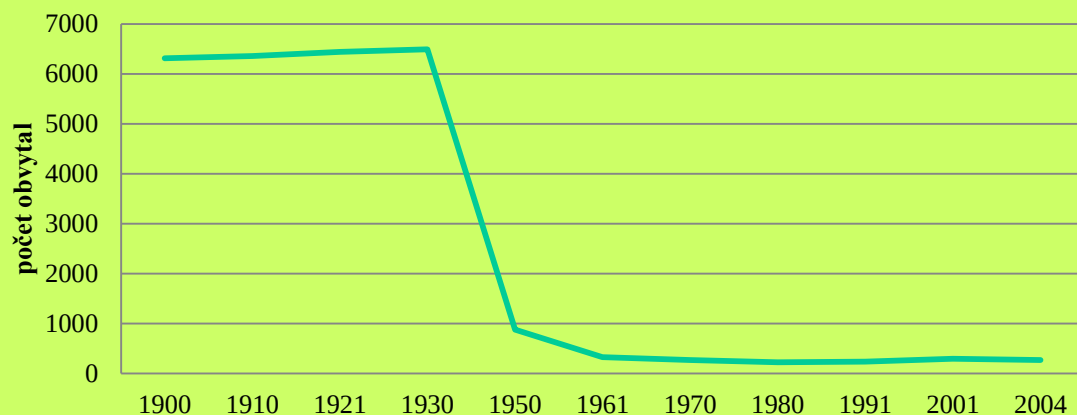
Obsah:

- 1) Minulý vývoj
- 2) Současný stav a výzvy
- 3) Vlastní výzkum – představení
vybraných výsledků
- 4) Závěr a doporučení
- 5) Zdroje informací a obrázků

1) Minulý vývoj – 20. století

- před 2. svět. válkou cca 6,5 tis. obyvatel většinou německé národnosti
- zlom v rámci poválečného odsunu (1950 – 761 obyvv.)

Vývoj počtu obyvatel újezdu Boletice v letech 1900 až 2004

zdroj: ČSÚ, 2006; VÚ Boletice, 2014

2017

přelom 19/20 století

Polná

1) Minulý vývoj – 20. století

kostel Boletice
před 2. světovou válkou
(zdroj: encyklopedie.ckrumlov.cz)

kaple sv. Michala na území zaniklé obce
Starý Špičák
(zdroj: cestovani.idnes.cz)

kostel Boletice
kdy byl součástí
vojenského újezdu
(zdroj: jihoceskyvenkov.cz)

1) Vývoj ve 20. a 21. století

od 1946
vojenský tábor

od 1950
vojenský újezd

od 2006
částečné zpřístupňování
újezdu

2012
rozhodnutí vlády
o zmenšení újezdu

2016
zmenšení rozlohy
vojenského újezdu

rozhledna Knížecí stolec otevřená v roce 2012
(zdroj: vyletnik.cz)

zástupce přednosty VÚ ukazuje z újezdu vyčleněná
území (zdroj: budejckadrbna.cz)

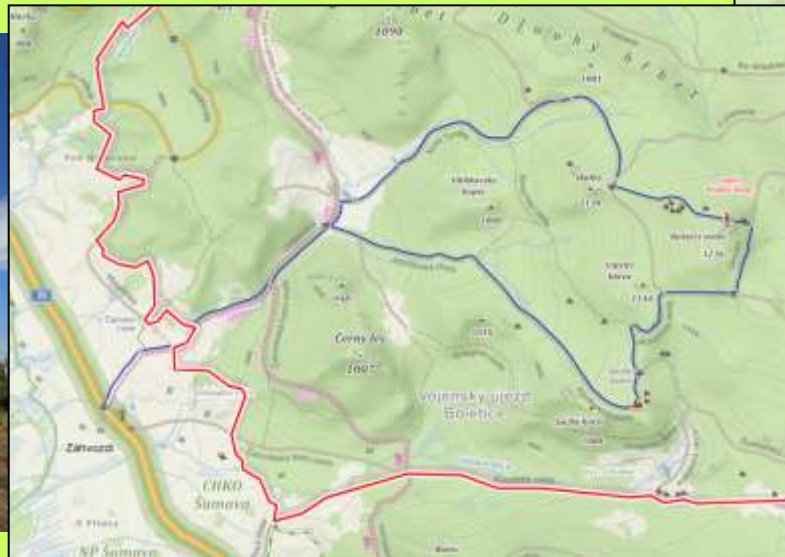
- 2006 – ve vybrané dny zpřístupněno 7 značených cyklotras (95 km) a 5 tras pro pěší (75,5 km)
- 2008 – ve vybrané dny zpřístupnění tří okrajových částí újezdu (25 km²)
- 2012 – zpřístupnění Knížecího stolce (1226 m n. m.), vybudování značené stezky

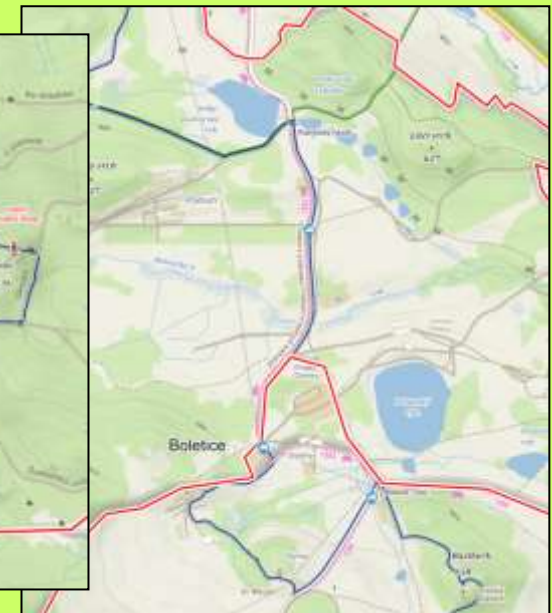
(zdroj: jiznicehy.cz)

(zdroj: tisicovky.cz)

(zdroj: mapy.cz)

(zdroj: mapy.cz)

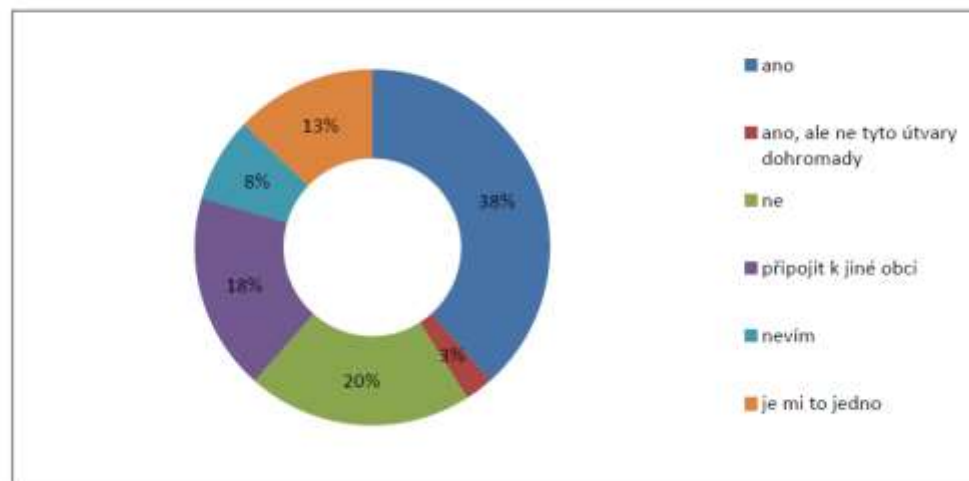
1) Minulý vývoj – 21. století

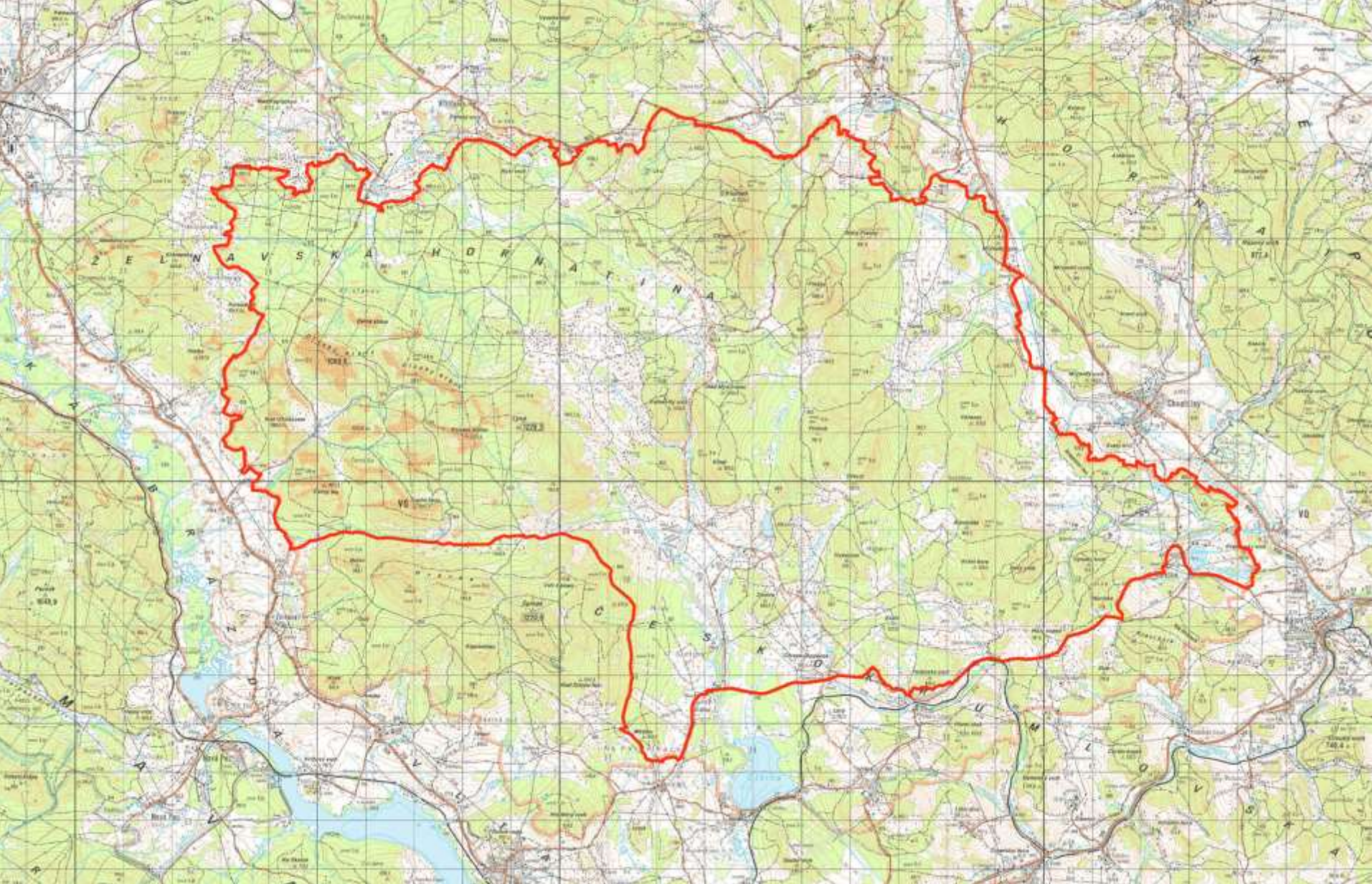
- 2011 – ministr obrany Alexandr Vondra informuje starosty obcí v blízkosti újezdu o plánu jeho zmenšení o cca 12 %
- počátek debaty o osudu odstoupených území
 - Převést na obce a za jakých podmínek?
 - Vznik nové obce?
- průzkumy v sídelních útvarech Květušín a Polná (2012 a 2014) k otázce vzniku nové společné obce nebo přičlenění k obcím stávajícím (Hořice na Šumavě, Černá v Pošumaví)
- ještě v roce 2005 obyvatelé „zcivilnění“ území odmítali
- rozhodnuto o vzniku nové obce Polná na Šumavě (Květušín + Polná)

1) Minulý vývoj – 21. století

otázka 8: Souhlasili byste se vznikem nové samosprávné obce, která by byla tvořena současnými sídelními útvary Květušín a Polná?

- 2015 – schválen zákon 15/2015 Sb. optimalizující rozlohu vojenských újezdů
- 1. ledna 2016 zmenšení újezdu z 21 953 ha na 16 559 ha
 - vzniká nová obec Polná na Šumavě (dle zákona č. 15/2015 Sb.)
 - Květušín + Polná na Šumavě
 - v rámci zbylého újezdu 0 obyvatel

Hranice vojenského újezdu Boletice od 1. ledna 2016
(zdroj: budejckadrba.cz)

2) Současný stav a výzvy

ÚZEMÍ PŘIPOJENÁ K SOUSEDNÍM OBCÍM

- Ktiš – připojena k.ú. Březovík 1, Březovík 2
- Křišťanov – připojeno k.ú, Hájenky
- Horní Planá – připojena k.ú. Houbový Vrch, Maňávky u Č.K.
- Kájov – připojeno k.ú. Kájov
- Želnava – připojeno k.ú. Mýtina u Želnavy
- Chvalšiny – připojeno k.ú. Okrouhlík

- většinou se jedná o lesní pozemky (cca 3200 ha) ve vlastnictví státu spravované Vojenskými lesy a statky → PROBLÉM
- Kájov získal 68 obyvatel, Křišťanov 7 obyv. a Ktiš 19 obyv.

- VÝZVA – především zajištění fungující infrastruktury, rozvoje a funkčního propojení připojených trvale obydlených území

Vojenský újezd BOLETICE a okolní obce
(přesun katastrálních území k 1. 1. 2016)

NOVÁ OBEC POLNÁ NA ŠUMAVĚ

- 4 části obce: Květušín, Polná na Šumavě, Olšina, Otice
- k 1.1.2016 – 183 obyv.
- rozloha: 1 916 ha
 - 546 ha zemědělská půda
 - 1370 ha nezemědělská p.
- obyvatelé obce bez předchozí samosprávné zkušenosti (na úrovni obce)
 - VÝZVY – vytvoření fungující samosprávy a následně i územního plánu

NOVÁ OBEC POLNÁ NA ŠUMAVĚ

- do majetku obce byly převedeny pouze některé nemovitosti
= díky malému počtu obyvatel velmi omezené příjmy obce
 - velká část zemědělských i nezemědělských pozemků zůstala v majetku státu (správa Vojenskými lesy a statky)
 - rekreační zařízení u rybníka Olšina zůstalo v majetku Vojenských lesů a statků
 - VÝZVA – získání majetku, ze kterého by měla obec ekonomický užitek

NOVÁ OBEC POLNÁ NA ŠUMAVĚ

- nevyhovující tech. stav některých objektů → vznik brownfieldů

- do majetku obce převedeny bytové domy a rodinné domy, většina objektů služeb
 - VÝZVA – vyřešení otázky prodeje či pronájmu a údržby objektů

NOVÁ OBEC POLNÁ NA ŠUMAVĚ

- díky armádě fungování řady služeb – pošta, obchod, knihovna, restaurace, lékař
 - v současnosti funkční pouze pošta a lékař (posádkový)
 - obchod zrušen v roce 2014
 - neúspěšné snahy o obnovu obchodu a hospody

„Máme za to, že hospoda v malé obci je důležitá jako místo setkávání lidí. Budou potřebovat diskutovat, poradit. Chceme jejímu provozovateli pár měsíců přispívat do začátku,“ říká Zahradník, který zmenšení Boletic ve Sněmovně prosadil.

Slova bývalého hejtmána Jana Zahradníka, velké propagátora zmenšení újezdu, z roku 2015.
(zdroj: budejovice.idnes.cz)

VÝZVA – zlepšení nabídky služeb v obci, udržení služeb stávajících

Budova bývalého obchodu a hospody v Polné na Šumavě v listopadu 2017.

NOVÁ OBEC POLNÁ NA ŠUMAVĚ

- dopravní obslužnost
 - územím prochází železniční trať (přímé spojení s Českým Krumlovem, Českými Budějovicemi, Volary) – stanice Polná na Šumavě, Polečnice, Hodňov
 - špatné autobusové spojení – Český Krumlov, Kájov, Chvalšiny
 - velký problém především pro část Květušín

VÝZVA – zlepšení dopravní obslužnosti Květušína, zajištění kvalitní údržby komunikací

NOVÁ OBEC POLNÁ NA ŠUMAVĚ

- území mezi CHKO Blanský les a Šumava, na území újezdu oblast NATURA 2000 a ptačí oblast
- ### VÝZVA – zajištění a podpora rozvoje turistické infrastruktury
- rozvoj sítě cyklotras a značených pěších tras
 - budování naučných stezek (zaniklá sídla, pobořené církevní památky, přírodní památky a chráněná území)

- PROBLÉMY – aktivní vojenská činnost v okolí obce, intenzivní zemědělství a lesnictví = nemožnost rozvoje agroturistiky
- nutná aktivní spolupráce obce s Armádou ČR a VLS (vlastník jediných fungujících ubytovacích a stravovacích zařízení)

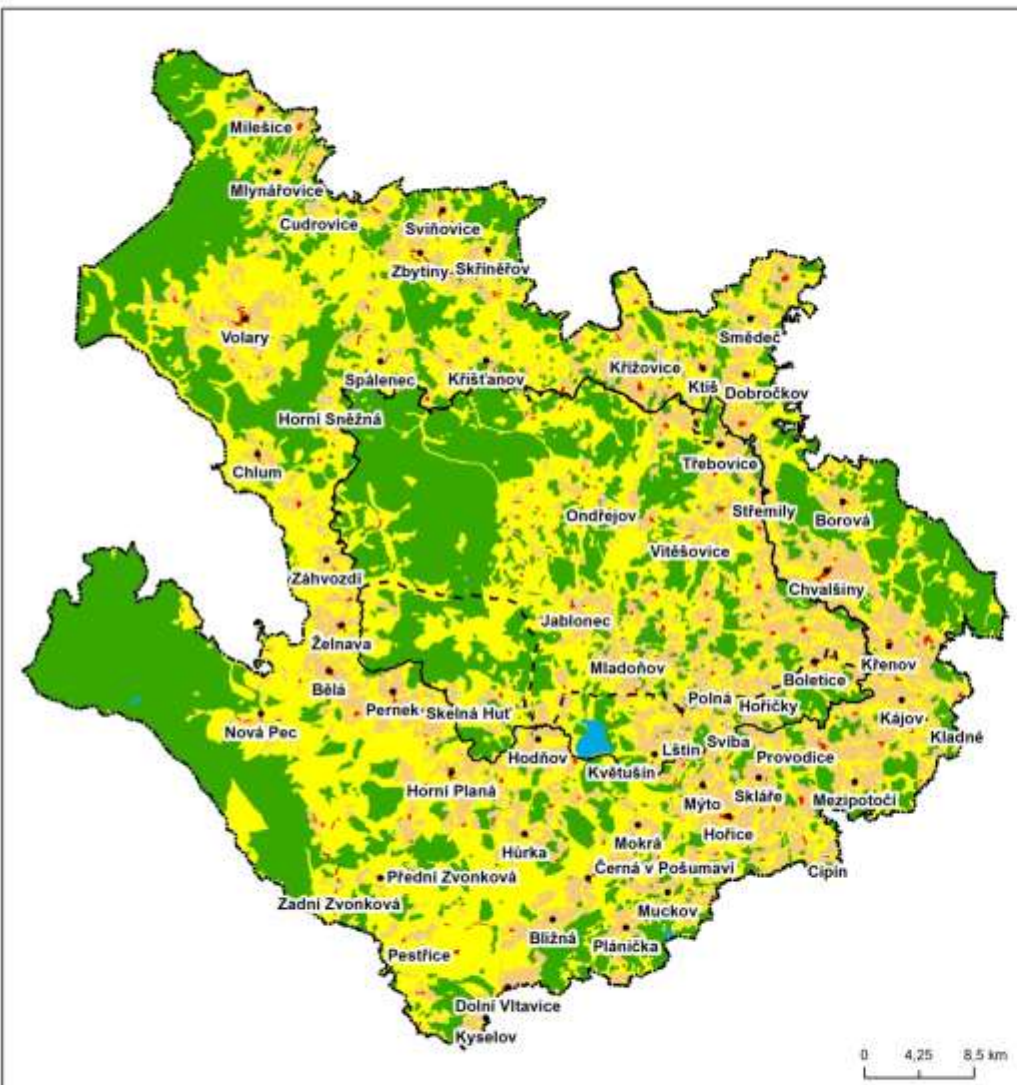

3) Vlastní výzkum - představení

- Cílem vlastního výzkumu bylo poskytnout různým skupinám aktérů další informace, které usnadní jejich rozhodovací procesy zaměřené na budoucí rozvoj zájmového území.
- Na základě analýzy starých map a leteckých snímků byly zpracovány mapy vývoje využívání území vojenského újezdu Březina a okolních obcí – ty jsou důležité například z hlediska dlouhodobějšího plánování (např. regionální rozvoj, lesnictví)
- Za pomoci GIS modelování byla zpracována mapa dvou scénářů využití území vojenského újezdu Březina a okolních obcí
- Na základě výsledků dalších dílčích analýz a výzkumů byl dosud publikován jeden odborný článek a u dalších rukopisů probíhají recenzní hodnocení.
- Všechny kartografické výstupy projektu jsou dostupné na <https://www.researchgate.net/project/Military-training-areas-as-a-transformation-territory-scenarios-of-impacts-of-their-optimization-on-society-and-landscape>

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU BOLETICE A JEHO OKOLÍ V OBDOBÍ 1842-1843

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Roman Borovec, Bohumil Frantál, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu

- orná půda (velkoplošná a maloplošná pole, mezky, polí, stromů a drobných vřesů, úhory)
- trvalý travní porost (sady, pastviny, slapy, vřesoviště, travnaté plochy porosty s roztroušenými dřevinami)
- sad a zahrada (intenzivní i extenzivní sady, velké zahrady navazující na intenzivní, okrasné zahrady)
- les (lesní i nelesní dřevinná vegetace, souvislé porosty keřů, vřesoviště, porosty křoví, lesní škody)
- vodní plocha (rybníky, vodní nádrže, tůň, jezera a další přirozené vodní úhory, zaplavená území, náhory)
- zastavěná plocha (souvislé, rozptýlené zastavěné, vojenské, průmyslové, zemědělské areály, technické objekty)
- nekretní plocha (chatové kolonie, rekreční objekty, koupaliště, hřbitvy, půdní hřbitvy, lesy v blízkosti vojenských)
- ostatní plocha (les, výhledy, náhory, dopravní plochy, skládka odpadu, vodní rozvojové plochy)

- zastavěná obec
- sídlo ČR
- málo obyvatel

- vodní tok
- hranice vojenského újezdu
- hranice optimalizovaného vojenského újezdu
- hranice území

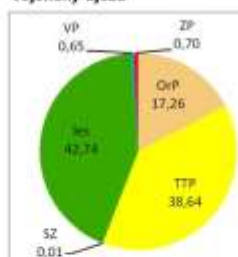
Vektorizace

Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektorizovány manuálně a nejmenší vektorizovaná plocha byla stanovena na 0,8 ha. Význam šedé plochy naznačuje se na okrajích dotčeného území a přesahuje do jeho okolí – v tomto případě může analyzovaná plocha dosahovat i nižších hodnot.

Datové zdroje využití pro vytvoření mapy

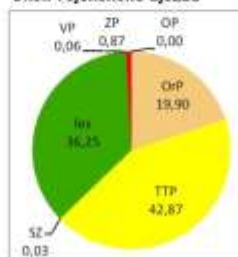
- 1) topografické mapy 2. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:28 000, 1842-1843
- 2) topografické mapy 3. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1876-1878
- 3) topografické mapy definitivního vojenského mapování v měřítku 1:20 000, 1948
- 4) topografické mapy německého vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1906
- 5) českobojenská reorganizace mapy 3. vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1919/22-1938
- 6) českobojenská vojenská topografická mapy v měřítku 1:25 000, 1952-1953, 1958-1959
- 7) českobojenská vojenská topografická mapy v měřítku 1:10 000, 1958-1959
- 8) základní mapy Československa a České republiky v měřítku 1:10 000, 1993, 2002-2006
- 9) katastrální území z roku 2014
- 10) vektorizace katastrálního území – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 11) vektorizace vektorizace katastrálního území – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 12) vektorizace vektorizace – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 13) DMR 40 – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)

Vojenský újezd

Ve druhé polovině 19. století dominuje ve vojenském újezdu zemědělská půda, a to jak v podobě orné půdy, tak v podobě trvalých travních porostů. Tento stav odráží vrchol kolonizace a rozvoje újezdu. Trvalé travní porosty (TTP) tvoří druhou nejrozšířenější kategorii. Nejvíce se nacházejí ve střední části újezdu, dále pak v okolí rybníku Otčina na jihu, u obcí Třebovice a Vítěšovice na severu a Boletice na východě. Orná půda (OP) dominuje ve východní, méně homoté části újezdu; menší komplexy se pak rozprostírají ve střední v okolí Ondřejova. Lesy (L) jsou nejrozšířenější individuální kategorií využití krajiny/krajinného pokryvu, a to přesto, že se toto období vyznačuje největší exploatací lesních porostů. Zásadní na velkém rozložení má souvislý komplex lesů v západní a severozápadní části. Východní a střední část újezdu se vyznačuje spíše menšími plochami lesa. Zastavěné plochy (ZP) – sídla jsou roztroušena po celé ploše újezdu, a výjimečně západní, výše položené části. Jasně patrná je velká plocha rybníku Otčina na jihu. Vede něj existují vodní plochy (VP), jižně od Mladoňova a východně od Boletice. Sady a zahrady (SZ) se vyskytují jen omezeně.

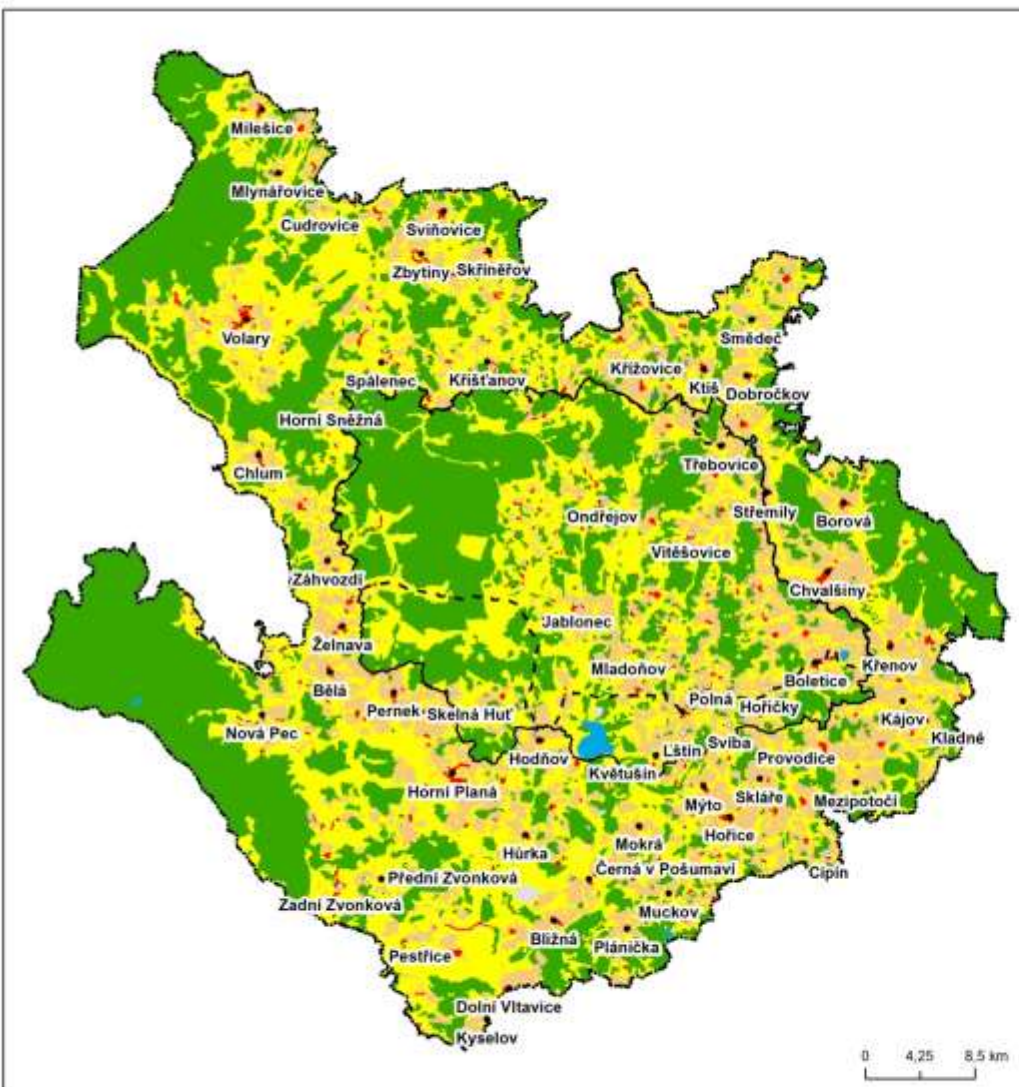
Okolí vojenského újezdu

Také v okolí vojenského újezdu dominuje zemědělská půda nad lesy. Největší rozlohu mají trvalé travní porosty (TTP), jejichž souvislé komplexy jsou typické pro severozápadní, západní a jižní část, zatímco východní polovina je charakterizována větší rozdrobeností této kategorie. V této části dominuje orná půda (OP). Orná půda v západní polovině území se koncentruje do největšího okolí sídel. Pro západní část jsou také typické velké komplexy lesa (L). Větší souvislé lesní porosty se nacházejí rovněž v oblasti Blanského lesa na severovýchodě. Většinou je však pro okolí újezdu charakteristická velká rozdrobenost lesa, což je způsobeno nadměrnou těžbou pro potřeby skládání, hutnictví a dalších ekonomických aktivit. Zastavěná plocha (ZP) v podobě sídel lemují újezd ze všech stran; mezi největší sídla patří Volary, Chvalšiny, Lazec, Hořice a Horní Planá. Vodní plochy (VP) leží hlavně na severovýchodě; vyskytují se ale také na západě a jihozápadě. Především pro severovýchod a východ je typický výskyt sadů a zahrad (SZ) v blízkosti obcí. Na jihu v údolí Vltavy se objevuje lokalita s těžbou rašeliny spadající do ostatních ploch (OP).

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU BOLETICE A JEHO OKOLÍ V OBDOBÍ 1876-1878

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Roman Borovec, Bohumil Frantál, Jan Hercik, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu

- orná půda (velkoplošná a maloplošná pole, mezníky, past, stromy a drobné vřesť. úhory)
- trvalý travní porost (sady, pastviny, slapy, vřesť. trávníky, porosty s roztroušenými dřevinami)
- sady a zahrady (intenzivní i extenzivní sady, velké zahrady navazující na intravilán, okrasné zahrady)
- les (lesní i nelesní dřevinná vegetace, sušivá porosty keřů, vřesť. porosty křesť. lesů)
- vodní plocha (rybníky, vodní nádrže, tůň, jezera a další přirozené vodní úhory, zaplavené nížinné území)
- zastavěná plocha (osídlení, rozptýlená zastavba, vojenská, průmyslová, zemědělská areály, technické objekty)
- některé plochy (chotavé koryto, některé objekty, kupařské, hřbitvy, palácové hřbitvy, tabory vlastní vojenských)
- ostatní plocha (zem. výhledy, nádraží, dopravní plochy, sklady, objekty, volná rozvojová plocha)

- zastavěná obec
- středisko ORP
- malá obec

- vodní tok
- hranice vojenského újezdu
- hranice optimalizovaného vojenského újezdu
- hranice území

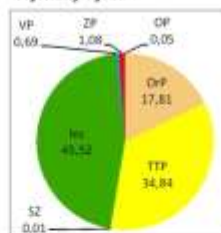
Vektorizace

Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektorizovány manuálně a nejmenší vektorizovaná plocha byla stanovená na 0,8 ha. Výjimek není plochy nacházející se na okrajích dotčeného území a přesahující do jeho okolí – v tomto případě může analyzovaná plocha dosahovat i nižších hodnot.

Datové zdroje využití pro vytvoření mapy

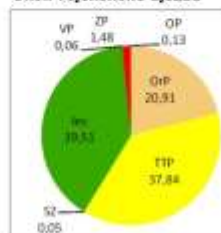
- 1) topografické mapy 2. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1842-1843
- 2) topografické mapy 3. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1876-1878
- 3) topografické mapy definitivního vojenského mapování v měřítku 1:20 000, 1842
- 4) topografické mapy německého vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1908
- 5) českobojenská normalizovaná mapy 3. vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1910-1938
- 6) českobojenská vojenská topografická mapy v měřítku 1:25 000, 1952-1953, 1960-1969
- 7) českobojenská vojenská topografická mapy v měřítku 1:10 000, 1958-1968
- 8) základní mapy Českobojenska a České republiky v měřítku 1:10 000, 1993, 2002-2006
- 9) letecké snímky z roku 2014
- 10) vektorizovaná vektora katastrálního území – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 11) vektorizovaná vektora vodních toků (ZABAGED) – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 12) vektorizovaná vektora státní – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 13) DMR 40 – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)

Vojenský újezd

Na konci 19. století stále dominuje ve vojenském újezdu zemědělská půda, i když její celková rozloha mírně klesá. Pokles je patrný především u trvalých travních porostů (TTP). Část této kategorie je rozrůzná, především v okolí sídel – Boletice, Mladonov, Jablonec, Vitěšovice, Třebovice a Osí, část pak přeměněna na lesy – např. okolí Květné, severně od Chlumu, mezi Břevněstěm a Hvozdem, v okolí Spáčen. Oproti tomu rozloha orné půdy (OP) zůstává přibližně stejná, i když i v tomto případě dochází k určité dynamice (hlavně zatrávňování, které je kompenzováno již zmíněným rozrůznáním TTP). Rozloha lesů (SZ) narůstá. Narůst plochy lesů je způsoben především cíleným zalesňováním dříve odlesněných ploch. Dochází k nárůstu zastavěných ploch (ZP) v souvislosti s rozvojem sklárny či kácovny a s nárůstem počtu obyvatel. Rozšiřuje se tak např. Ondřejov, Podolí, Mladonov či Polná. Rozloha sadů a zahrad (SZ) zůstává zachována. Mírně se navyšuje rozloha vodních ploch (VP) díky výstavbě rybníka u Boletice. Poprvé se objevují ostatní plochy (OP), v podobě lokalit s těžbou rašeliny, které se nacházejí severně od rybníka Otánska.

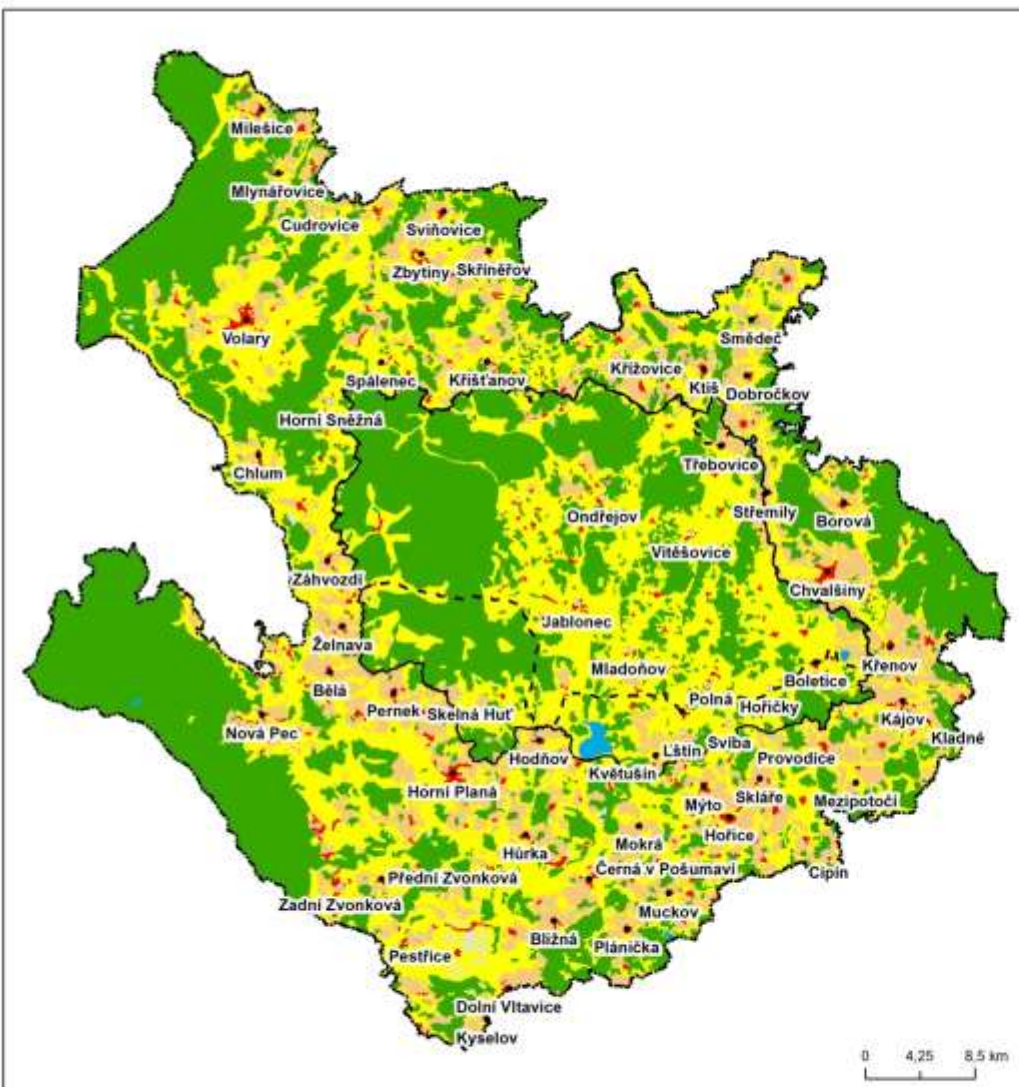
Okolí vojenského újezdu

Také v okolí vojenského újezdu stále dominuje zemědělská půda nad lesy, nicméně její celková rozloha klesá. Největší pokles rozlohy je opět typický pro trvalé travní porosty (TTP), které jsou především cíleně zalesňovány, méně pak rozrůznány. Zhruba TTP ve prospěch orné půdy (OP), u níž je proto zaznamenán nárůst, se odehrává především v jižní a západní části – v okolí Nové Pece, Záhvozdí, Želazny, Horní Plané a Pestřice. Zhruba TTP ve prospěch lesů (SZ) je typická pro celou západní polovinu – největší nově zalesněné komplexy jsou opět v okolí Nové Pece a Záhvozdí, dále pak v okolí Volary a Přední Zvonkova. Nicméně les se rozšiřuje i ve východní polovině, např. v okolí Dobročkova. Díky cílenému zalesňování celková rozloha lesů vzrůstá. Pro okolí vojenského újezdu je typický nárůst ekonomických aktivit v podobě budování závodů na výrobu tuhy, pí či pivovarů. To se promítá do zvětšování zastavěných ploch (ZP) a s ním spojených sadů a zahrad (SZ). Naopak rozloha vodních ploch (VP) se víceméně nemění. Narůstá velikost ostatních ploch (OP) v podobě ložisek těžené rašeliny, a to především na jihu v údolí Vltavy v okolí Blížné.

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU BOLETICE A JEHO OKOLÍ V OBDOBÍ 1922-1948

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Roman Borovec, Bohumil Frantál, Jan Hercik, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu

- orná půda (velkoplošná a maloplošná pole, mezníky, past, stromy a drobné vřst, úhory)
- trvalý travní porost (louky, pastviny, slapy, vřstovky, travnaté plochy s roztroušenými dřevinami)
- sady a zahrady (intenzivní i extenzivní sady, velké zahrady navazující na intravilán, okrasné zahrady)
- les (lesní i nelesní dřevinná vegetace, souvislé porosty keřů, vřstovky, porosty křovin, lesní škody)
- vodní plocha (rybníky, vodní nádrže, tůň, jezera a další přirozené vodní úhory, zaplavené nížinné území)
- zastavěná plocha (souvislá, roztroušená zastavba, vojenské, průmyslové, zemědělské areály, technické objekty)
- některé plochy (chotavé lokality, některé objekty, skupiny, hřbitvy, garáže, hřbitvy, sady vlastně vojenské)
- ostatní plocha (zem. výhledy, nádraží, dopravní plochy, sklady, objekty, vlna rozvoje plochy)

- zastavěná obec
- skládky ORP
- stávající obec

- vodní tok
- hranice vojenského újezdu
- hranice optimalizovaného vojenského újezdu
- hranice území

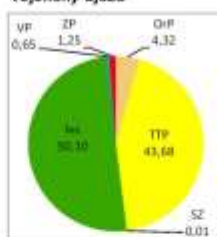
Vektorizace

Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektorizovány manuálně a nepřímě vektorizovaná plocha byla stanovená na 0,8 ha. Výjimek není plochy nadcházející se na okrajích dotčeného území a přesahující do jeho okolí – v tomto případě může analyzovaná plocha dosahovat i nižších hodnot.

Datové zdroje využití pro vytvoření mapy

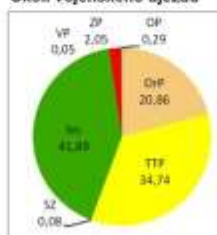
- 1) topografické mapy 2. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1842-1843
- 2) topografické mapy 3. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1876-1878
- 3) topografické mapy definitivního vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1942
- 4) topografické mapy německého vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1928
- 5) českobojenská normalizovaná mapy 3. vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1910-1922
- 6) českobojenská vojenské topografické mapy v měřítku 1:25 000, 1922-1923, 1923-1928
- 7) českobojenská vojenské topografické mapy v měřítku 1:10 000, 1928-1929
- 8) základní mapy Československa a České republiky v měřítku 1:10 000, 1923, 2002-2006
- 9) letecké snímky z roku 2014
- 10) vektorová vlna katastrálního území – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 11) vektorová vlna vodních toků (ZABAGED) – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 12) vektorová vlna území – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 13) DMR 40 – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)

Vojenský újezd

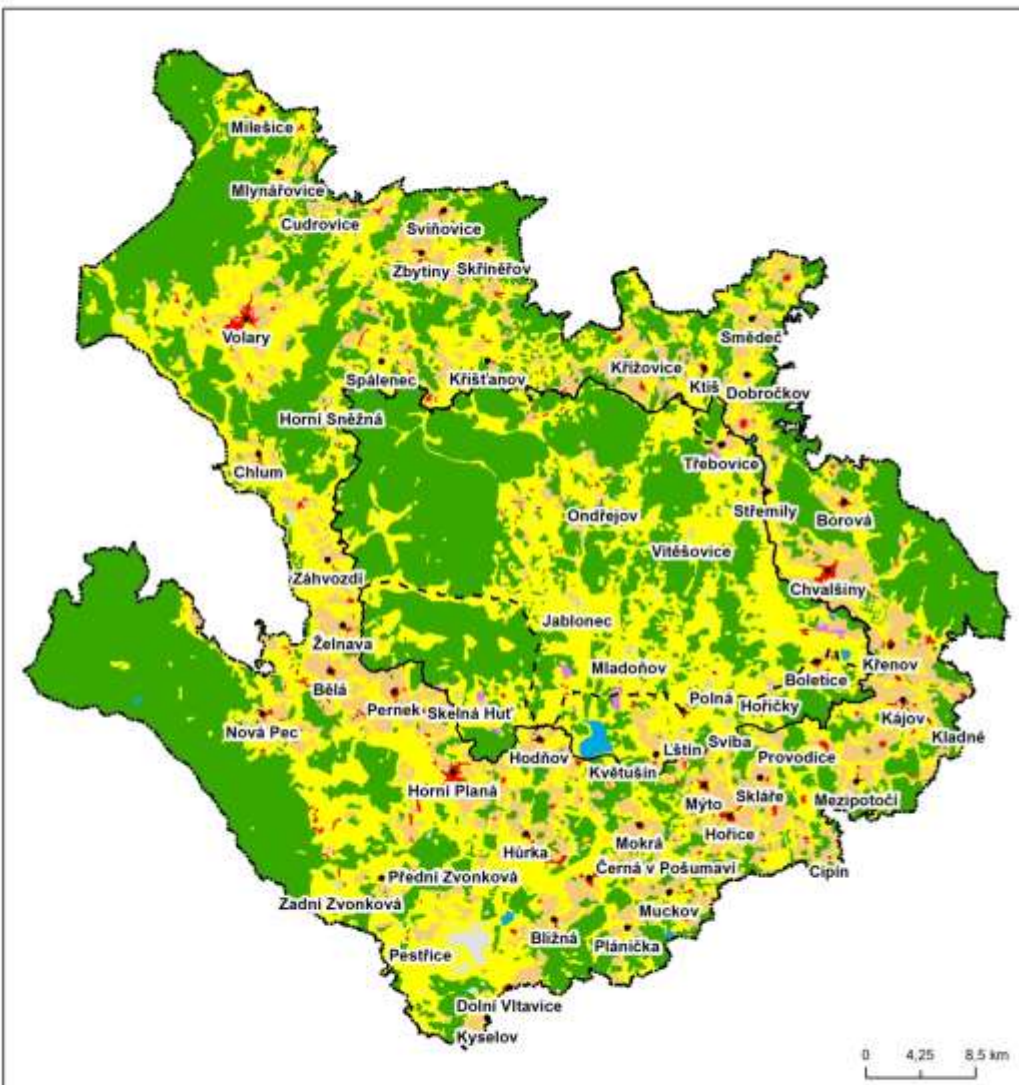
Tato mapa zachycuje krajinu ve **vojenském újezdu** v roce 1948, tedy rok poté, co bylo rozhodnuto, že zde bude zřízen vojenský prostor. Toto rozhodnutí společně s odsunem německého obyvatelstva znamená výrazný pokles **orné půdy** (OP), zejména ve východní polovině újezdu. Orná půda je dochována pouze v okolí Ondřejova, Mladonova, Květušiny, Látny, Skelné Huty a východně od Boletice. Opuštěná orná půda se projevuje výrazným nárůstem **trvalých travních porostů** (TTP). Neznámá orná půda se částečně zatrávněná, ale opuštěná půda – lano, je klasifikována jako TTP. Na části orné půdy a na velké části trvalých travních porostů (např. okolí Spálenec, Křižovice, Ktis, Horičky, Křenov, Kájov, Kladné, Mezopotoci, Mokrý, Hořice, Černá v Pošumaví, Muckov, Blížná, Plánicka, Přední Zvonková, Zádí Zvonková, Pestřice, Dolní Vítavice, Kyselov, Čipín) dochází k nárůstu rozlohy **lesů** (SZ), která poprvé převyšuje 50 %. Odsun obyvatelstva se zatím nijak neprojevuje ve změnách **zastavěných ploch** (ZP), naopak v některých případech je zaznamenáno mírné rozšíření (např. Ondřejov, Jablonec, Borová, Křižovice, Horičky). Rozloha **sadů a zahrad** (SZ) zůstává zachována, stejně jako rozloha **vodních ploch** (VP). **Ostatní plochy** (OP) v podobě lokalit s těžbou rašeliny zanikají.

Okolí vojenského újezdu

Mapa **okolí vojenského újezdu** odráží krajinu z delšího časového úseku. Zatímco jižní část a malé dílky západní části zachycují krajinu z let 1922-1924, tj. doznívající nejintenzivnější využití krajiny, zbývající část ukazuje krajinu v letech 1938-1948, tj. období, které bylo ovlivněno odsunem českého a poté německého obyvatelstva. Dochází k poklesu rozšíření **trvalých travních porostů** (TTP), které jsou především cíleně rozorávány nebo zalesňovány. Ztráta TTP ve prospěch **orné půdy** (OP) se na celkové rozloze této kategorie příliš nepodílí, neboť část orné půdy je opuštěná. Největší dynamiku vykazuje severozápadní část – okolí Volary, Zbytín, Milešice, na jihu pak okolí Pestřic a Zádí Zvonkovy. Rozšiřuje se **les** (SZ), opět hlavně na severozápadě, méně pak na východě a jihovýchodě. I přes průběžný odsun obyvatelstva se zvyšuje rozloha **zastavěných ploch** (ZP) a s ní spojených **sadů a zahrad** (SZ). Zvětšují se např. Volary, Chvalšiny, Kájov a průmyslové lokality spojené s těžbou rašeliny u Černé v Pošumaví. Rozloha **vodních ploch** (VP) zůstává stejná. Naopak vzrůstá velikost **ostatních ploch** (OP) v podobě ložisek těžby rašeliny u Pestřic.

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Roman Borovec, Bohumil Frantál, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu

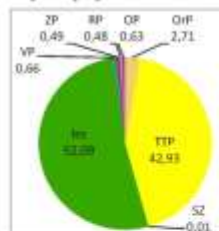
Vektortypen

Kategorie využíá krajinykrajinného pokryvu byly vektorizovány manuálně a zejména vektorizovaná plocha byla stanovená na 0,8 ha. Výjimeku šlo plochy nacházející se na okrajích dotčeného území a přesahující do jeho okolí – v tomto případě může analyzovaná plocha dosahovat i nižších hodnot.

Datové zdroje využitě pro vytvoření map

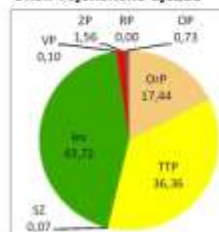
- 1) topografické mapy výškových mapoví
2) topografické mapy 1: nekvalitní vojenské mapování v měřítku 1:25 000, 1678-1943
3) topografické mapy definitivního vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1948
4) topografické mapy národních vojenských mapování v měřítku 1:25 000, 1968
5) topografické mapy národních vojenských mapování v měřítku 1:25 000, 1968
6) železniční vojenské topografické mapy v měřítku 1:25 000, 1912-1938
7) železniční vojenské topografické mapy v měřítku 1:25 000, 1925-1933, 1968-1989
8) železniční vojenské topografické mapy v měřítku 1:10 000, 1958-1968
9) železniční vojenské topografické mapy v měřítku 1:10 000, 1968, 2000-2006
10) železniční vojenské topografické mapy v měřítku 1:10 000, 1968, 2000-2006
11) vojenské vzdušné foto (ZABAGED) - Český ústřední zeměměřičský a katastrální úřad (ČÚZK) - Český ústřední zeměměřičský a katastrální úřad (ČÚZK)
12) vojenské vzdušné foto (ZABAGED) - Český ústřední zeměměřičský a katastrální úřad (ČÚZK) - Český ústřední zeměměřičský a katastrální úřad (ČÚZK)
13) DMR 49 - Český ústřední zeměměřičský a katastrální úřad (ČÚZK)

Voïenský újezd

Toto období ukazuje krajinu ve **vojenském újezdu** po jeho oficiálním vyhlášení v roce 1950. Nadále klesá rozloha orné **půdy** (OP) a orná půda je dochována pouze v okolí Ondřejova, Počenic a Třebotřez. Zároveň klesá rozloha **trvalých travních porostů** (TP), nicméně jejich podíl není příliš výrazný. Páskové rozlohy jsou vzhledem ke způsobu obhospodářování velmi úspěšné. **Travní rozlohy** (TR) přibírají oficiálně stejnou hodnotu, je typický pro střed újezdu – okolí Vltavěvsi, a pak přes dolní hospodářských hranic v úseku mezi Želnavou (mimo újezd), Skelnou Hůl a Hodčovem (opět mimo újezd). V tomto období se objevují první velké ruiny **zastavěných ploch** (ZP), zcela zničený jsou např. Jablonce, Mladoňov, Vltavěves a četné samoty (např. Sádino, Lomek, Vratice, Pražáčka, Št. Veselí, Břevnice, Bláto, Břevněstí, Javoří, Svība, Chlumany). Rozloha **zářadí a zahrad** (SZ) stále zůstává zachována, stejně jako rozloha **vodních ploch** (VP). Vzhledem k tomu, že jsou ruiny stále identifikovány jako **ostatní plochy** (OP), plocha této kategorie významně narůstá. Poprvé se objevují dočasné vojenské **tábory** (ZP) – u osady Melčovic, Počenic, Ofice a Podvoří a u obce Třebovice.

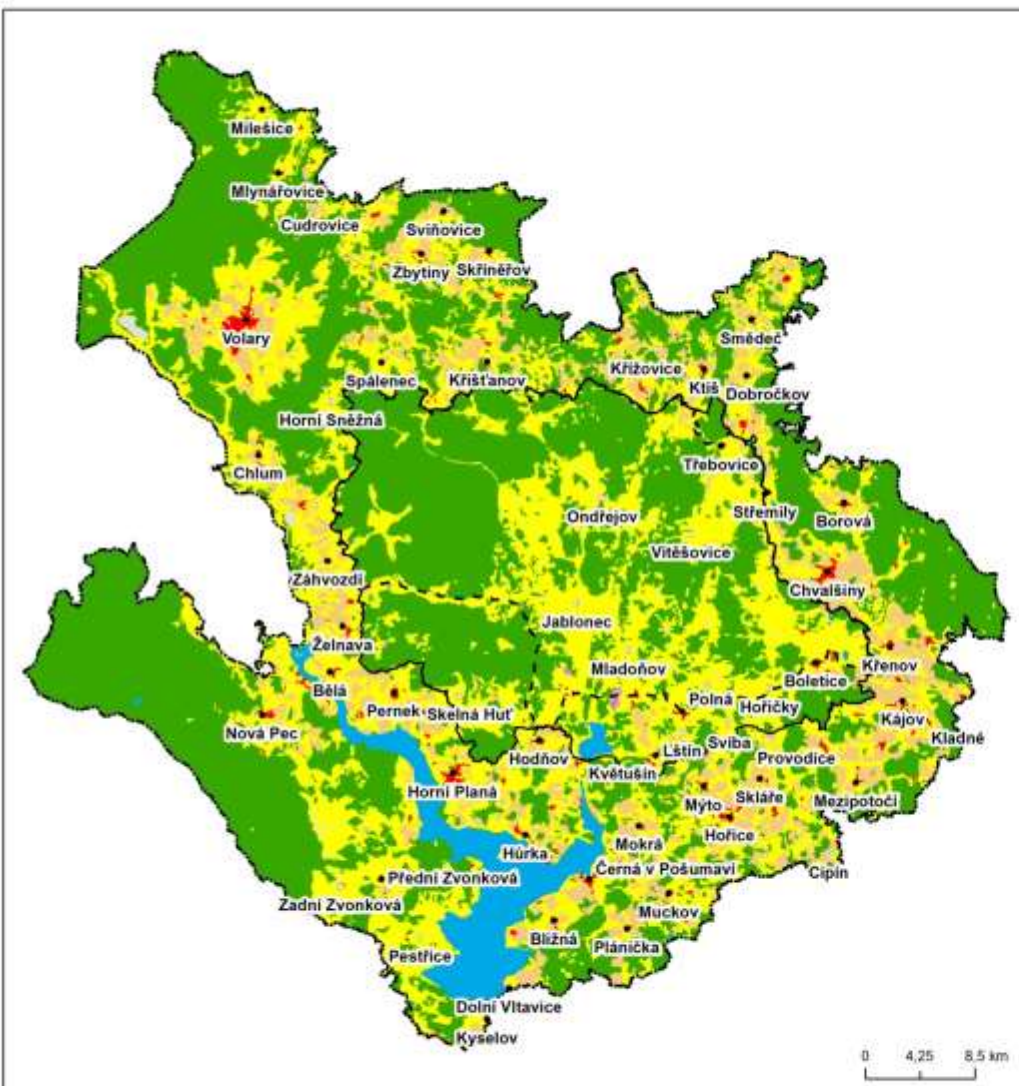
Okoli vojenského újezdu

I v **okoli vojenského újezdu** je patrný útlum zemědělské činnosti. Velký vliv na to má mimo jiné vyhlášení hraničního pásma, což se odráží v dalším odsunu obyvatelstva. Celkové klesá rozloha **orné půdy (0P1)**, která přechází do **trvalých travních porostů (TPP)**. Největší takového přeměny jsou v okolí Mléčie a Mlýnskév, Klíše, Dobrochova, Provodce, Pestic a Zadní Zvonkové. Rozloha **lesů (v)** stále stoupá. Les se rozšiřuje sekundární sukcesí, proto se stávají plochy zvlášť jev drobné. Zvláštně plochy lesa nalezneme např. u Horní Planě, Mtyla, Křivčovic a Skříněvova. I okoli vojenského újezdu je zasazeno přeměnou **zastavěné plochy (0P)** sídel na nuly. Zanikají tak zcela nebo částečně např. obě Zvonkové, Čast Hořice na Sumavě, Křivčovice a mnoho osad. Naopak se zvlášť Vokary a Zelňava, avšak náleží jejich rozvoji nevýkompenzovanou ztrátu ostatních sídel. Rozloha **sadů a zahrad (0P2)** ustává stejně. Rozloha **vodních ploch (0P3)** mírně narůstá – vznikají mimo jiné vodní plochy u Pestic a Blížne. Poměrně velký nárost zaznamenávají i **ostatní plochy (0P4)** – vedle ruin se rozšiřuje lězba rašeliny u Pestic. Poprvé se objevují **rekreační plochy (RP)**, např. u Hořce

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU BOLETICE A JEHO OKOLÍ V OBDOBÍ 1958-1966

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Roman Borovec, Bohumil Frantál, Jan Hercik, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu

- orná půda (velkoplošná a maloplošná pole, mezky, pastviny, sady a drobné výhledy)
- trvalý travní porost (trvalky, pastviny, sady, vlnovky, travnaté plochy s roztroušenými dřevinami)
- sady a zahrady (intenzivní i extenzivní sady, velké zahrady navazující na intravilán, okrasné zahrady)
- les (lesní i nelesní dřevinná vegetace, souvislé porosty keřů, vřesoviště, porosty křovin, lesní louky)
- vodní plocha (rybníky, vodní nádrže, tůň, jezera a další přirozené vodní úhory, zaplavené nížiny)
- zastavěná plocha (souvislá, rozptýlená zastavba, vojenské, průmyslové, zemědělské areály, technická objekty)
- rekreační plocha (chatové osady, rekreační objekty, koupaliště, hřiště, golfové hřiště, tábory včetně vojenských)
- ostatní plocha (zem. výhledy, ruiny, dopravní plochy, sklady odpadů, volná rozvojová plocha)

- zastavěná obec
- sklepy CRP
- stávající obec

- vodní tok
- hranice vojenského újezdu
- hranice optimalizovaného vojenského újezdu
- hranice území

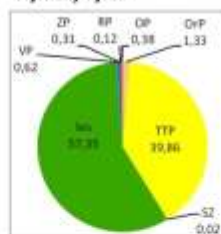
Vektorizace

Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektorizovány manuálně a nejmenší vektorizovaná plocha byla stanovena na 0,8 ha. Výjimek šlo o plochy nacházející se na okrajích dotčeného území a přesahující do jeho okolí – v tomto případě může analyzovaná plocha dosahovat i nižších hodnot.

Datové zdroje využití pro vytvoření mapy

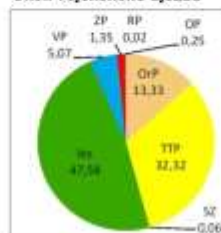
- 1) topografické mapy 2. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1842-1843
- 2) topografické mapy 3. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1876-1878
- 3) topografické mapy definitivního vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1948
- 4) topografické mapy německého vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1928
- 5) československé normalizované mapy 3. vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1910-1922
- 6) československé vojenské topografické mapy v měřítku 1:25 000, 1922-1923, 1928-1929
- 7) československé vojenské topografické mapy v měřítku 1:10 000, 1958-1966
- 8) základní mapy Československa v České republice v měřítku 1:10 000, 1963, 2002-2006
- 9) letové snímky z roku 2014
- 10) vektorová vektura katastrálního území – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 11) vektorová vektura vodních toků (ZABAGED) – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 12) vektorová vektura sídel – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 13) DMR 40 – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)

Vojenský újezd

V období 1958-1966 pokračuje ve vojenském újezdu demolicí původních sídel. Zanikají tak další osady (např. Vlčí Jámy, Mlýna, Zlatá, Kovačovice, Stará Huť). Nicméně rozloha ostatních ploch (OP), kam ruiny sídel řadíme, klesá. Jednou z příčin je zrušení mnohých ruin při vojenském vývoji, resp. jejich opětovné nezakreslení do map. Nadále klesá rozloha orné půdy (OP) a orná půda je ve větší míře dochována pouze v okolí Květušína a Boletice. Pokračuje pokles rozlohy trvalých travních porostů (TTP) díky sekundární sukcesi lesa, která je výraznější než v předchozím období. Les (les) se nejvíce rozšiřuje na jihozápadě v okolí Skelné Hutě, dále v okolí Vítěšovic a Miadoňova, Lstina, jihovýchodně od Boletice a v okolí Třebovic. S demolicí původních sídel klesá rozloha zastavěných ploch (ZP) a to i přesto, že jsou vybudovány nové, vojenské, komplexy u Polečnice, Polné a Dolan. Rozloha sadů a zahrad (SZ) se mírně zvyšuje – některé sady se spontánně rozšiřují v místech zaniklých obcí. Naopak rozloha vodních ploch (VP) mírně klesá. Stejně tak klesá rozloha dotčených vojenských táborů (RP) u Třebovic, Maňávk, Otce a Podvoří.

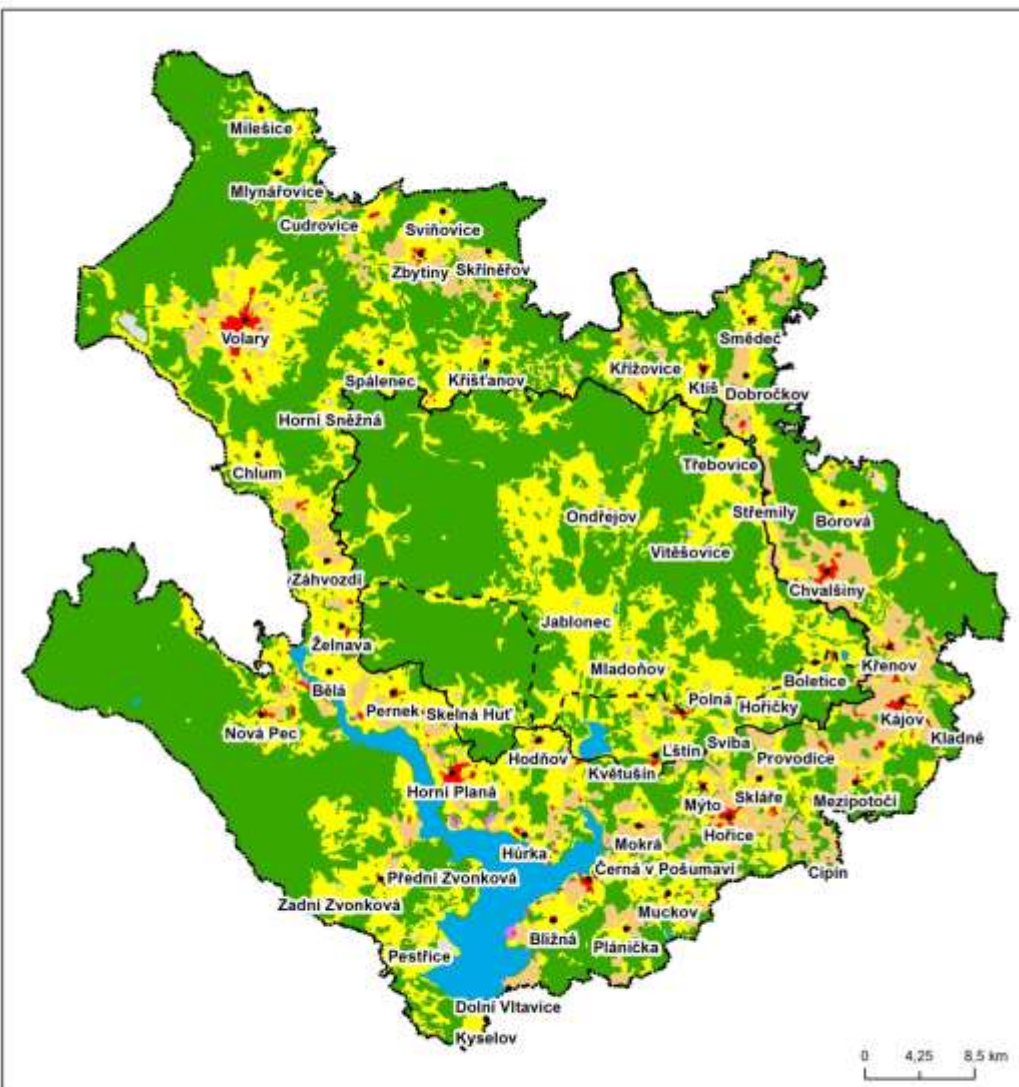
Okolí vojenského újezdu

V okolí vojenského újezdu pokračuje útlum zemědělské činnosti. Zavádí se velkoplošné hospodářství statků, které mimo jiné spočívá v scelování a odvodňování půdy a zatrávňování vyhlášených polí. Stále klesá rozloha orné půdy (OP), která přechází do trvalých travních porostů (TTP). I přes celkový pokles orné půdy jsou plochy, kde tato kategorie narůstá: okolí Záhvozdí, Volár, Spálenec, Křišťanov, Křiže a Dobročkov, méně Mezopotoci. Narůst TTP je zaznamenán hlavně v okolí Bělé, Pernku, Pestřic a Muckova. Rozloha lesa (les) stále stoupá. Les se rozšiřuje především sekundární sukcesi a tento proces se projevuje na severozápadě, méně pak na jihozápadě. Asi největším zásahem do krajiny je výstavba vodní nádrže Lipno, která se odráží jak ve výrazném zvýšení rozlohy vodních ploch (VP), tak ve snížení ostatních ploch (OP). Zanikají ložiska těžné rašeliny, ale také některé obce a osady v této oblasti. I proto celková rozloha zastavěných ploch (ZP) klesá. Nicméně některá sídla se zvlhují – Volary, Nová Pec, Hůrka, Chvalšiny. Rozloha sadů a zahrad (SZ) zůstává stejná. Rekreační plochy (RP) se rozšiřují, hlavně v okolí Lipna.

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU BOLETICE A JEHO OKOLÍ V OBDOBÍ 1988-1989

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Roman Borovec, Bohumil Frantál, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu

- orná půda (velkoplošná a maloplošná pole, mezky, past, stromy a drobné vřst, úhory)
- trvalý travní porost (louky, pastviny, slapy, vřstoviny, travnatá půda porosty k rozptýleným dřevinám)
- sad a zahrada (intenzivní i extenzivní sady, velké zahrady navazující na intenzivní, okrasné zahrady)
- les (lesní i nelesní dřevinná vegetace, souvislé porosty keřů, vřstoviny, porosty křes, lesní školy)
- vodní plocha (rybníky, vodní nádrže, tůň, jezera a další přirozené vodní úhory, zaplavená území)
- zastavěná plocha (souvislá, rozptýlená zastavba, vojenské, průmyslové, zemědělské areály, technické objekty)
- rekreační plocha (chatová kolonie, rekreační objekty, koupaliště, hřiště, golfová hřiště, tabory včetně vojenských)
- ostatní plocha (zem. výhledy, nádraží, dopravní plochy, sklady odpadů, volná rozvojová plocha)

- zastavěná obec
- sídlo ORP
- sídlo vojenské
- vodní tok
- hranice vojenského újezdu
- hranice optimalizovaného vojenského újezdu
- hranice území

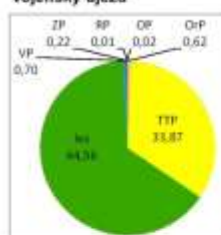
Vektorizace

Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektorizovány manuálně a nejméně vektorizovaná plocha byla stanovená na 0,8 ha. Výjimečně šlo o plochy nacházející se na okrajích dotčeného území a přesahující do jeho okolí – v tomto případě může analyzovaná plocha dosahovat i nižších hodnot.

Datové zdroje využité pro vytvoření mapy

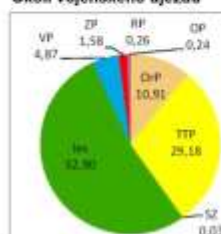
- 1) topografické mapy 2. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1842-1843
- 2) topografické mapy 3. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1876-1878
- 3) topografické mapy 4. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1902-1908
- 4) topografické mapy 5. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1908-1918
- 5) českobojenské neregulované mapy 3. vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1910-1918
- 6) českobojenské vojenské topografické mapy v měřítku 1:25 000, 1922-1923, 1928-1929
- 7) českobojenské vojenské topografické mapy v měřítku 1:10 000, 1938-1939
- 8) základní mapy Československa a České republiky v měřítku 1:10 000, 1963, 2002-2006
- 9) letecké snímky z roku 2014
- 10) vektorová vektorizace katastrálního území – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 11) vektorová vektorizace vodních toků (ZABAGED) – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 12) vektorová vektorizace území – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 13) DMR 40 – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)

Vojenský újezd

Na konci 80. let 20. století je pro **vojenský újezd** charakteristické značné rozšíření **lesních porostů** (les). V rozšiřování lesu stále dominuje sekundární sukcese, nicméně dochází i k řízenému zalesňování v rámci lesního managementu. Postupně mizí nelesní enklávy např. v údolí Uhlíkovského a Boletického potoka, a snižuje se bezlesí západně od Jablonce či v okolí Vítěšovic. Díky tomu se souvislý a nepřerušovaný komplex lesů rozšiřuje do dvou třetin újezdu. Nárůst rozlohy lesa je na úkor orné půdy i trvalých travních porostů. **Orná půda** (OP) se vyskytuje pouze v okolí Polné a přibližně v polovině hranici **trvalých travních porostů** (TTP) jsou stále propojeny v pásu od Ondřejova přes Jablonec a Hořičky po Květušín, se zaběhem do okolí Skelné Huti. Druhý souvislý komplex TTP je podél východní hranice. **Ostatní plochy** (OP) téměř mizí a jsou dochovány ve větší míře pouze u Ondřejova a Skelné Huti. Souvislejší **zastavěné plochy** (ZP) nalezneme v Boleticích, Polné, Květušíně a Polečnicích. Jejich rozloha nadále klesá. **Sady a zahrady** (SZ) zcela mizí. Téměř mizí i dočasné vojenské **tábory** (TP). Naopak rozloha **vodních ploch** (VP) mírně stoupá.

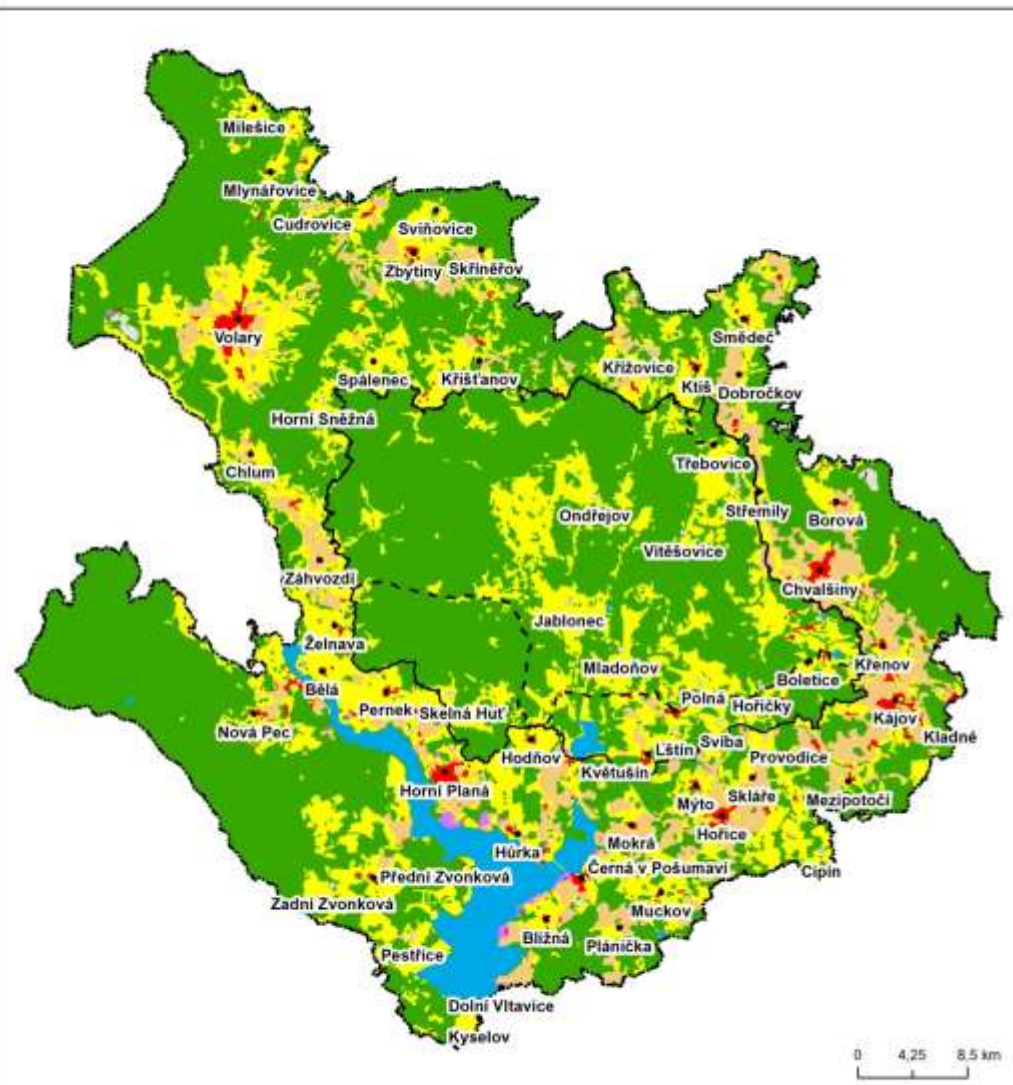
Okolí vojenského újezdu

I v **okolí vojenského újezdu** se v tomto období výrazně rozšiřuje **les** (les) a poprvé pokrývá více než polovinu území. Nejvíce jsou zalesňovány plochy západně od Lipna a mezi Chlumem a Záhvozdím, méně pak v severní části území. Rozloha zemědělské půdy klesá, přičemž výraznější pokles zaznamenávají **trvalé travní porosty** (TTP). Celkový pokles rozlohy této kategorie je způsoben jak jejich rozoráváním, které je typické především pro východní část, tak jejich zalesňováním v západní a severní části území. Přesto jsou lokality, kde se TTP rozšiřují – okolí Sviňovic, Křišťanova, Křížovic, Želazny. Jak již bylo řečeno, klesá i rozloha **orné půdy** (OP), především ve prospěch trvalých travních porostů ve výše zmíněných lokalitách. Rozloha **vodních ploch** (VP) mírně klesá, zatímco rozloha **ostatních ploch** (OP) zůstává zachována. Opětovně narůstá rozloha **zastavěných ploch** (ZP). Zvětšuje se např. Zbytín, Sviňovice, Smědč, Chvalšiny, Kajov, Hořice, Černá v Pošumaví, Horní Planá, Nová Pec. Rozloha **sadů a zahrad** (SZ) klesá. Významnější se rozšiřují **rekreační plochy** (RP) v okolí Lipna, méně pak u Volary, Mezopotoci, Hořic a Olšin.

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU BOLETICE A JEHO OKOLÍ V OBDOBÍ 2002-2006

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Roman Borovec, Bohumil Frantál, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu

- orná půda (velkoplošná a maloplošná pole, mezníky polí, stromy a drobných vřes, úhory)
- trvalý travní porost (sady, pastviny, slapy, vřesoviště, travnaté porosty s roztroušenými dřevinami)
- sad a zahrada (intenzivní i extenzivní sady, velké zahrady navazující na intenzivní, okrasné zahrady)
- les (jehličnatý i listnatý dřevinný porost, asociace porostů keřů, vřesoviště, porosty křoví, lesní sloupy)
- vodní plocha (rybníky, vodní nádrže, tůň, jarka a další přirozené vodní úhory, zaplavená území)
- zastavěná plocha (osídlení, rozptýlená zástavba, vojenské, průmyslové, zemědělské areály, technické objekty)
- rekreační plocha (chatové kolonie, rekreační objekty, koupaliště, hřiště, golfová hřiště, tábory včetně vojenských)
- ostatní plocha (zem. výhledy, ruiny, dopravní plochy, sklady odpadu, volná rozvojová plocha)

zaniklá obec

sídlí CRP

stávající obec

vodní tok

hranice vojenského újezdu

hranice optimalizovaného vojenského újezdu

hranice území

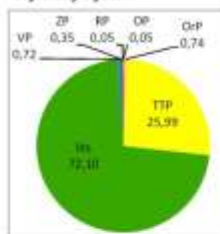
Vektorizace

Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektorizovány manuálně a zejména vektorizovaná plocha byla stanovená na 0,8 ha. Výjmkou šlo o plochy nacházející se na okrajích dotčeného území a přecházející do jeho okolí – v tomto případě může analyzovaná plocha dosahovat i nižších hodnot.

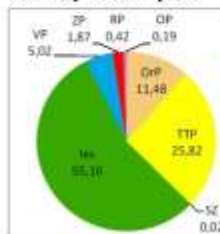
Datové zdroje využití pro vytvoření mapy

- 1) topografické mapy 2. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1842-1843
- 2) topografické mapy 3. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1876-1878
- 3) topografické mapy definitivního vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1908
- 4) topografické mapy německého vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1908
- 5) československé neadumované mapy 3. vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1919/22-1938
- 6) československé vojenské topografické mapy v měřítku 1:25 000, 1952-1953, 1968-1969
- 7) československé vojenské topografické mapy v měřítku 1:10 000, 1958-1966
- 8) základní mapy Československa a České republiky v měřítku 1:10 000, 1993, 2000-2006
- 9) letecké snímky z roku 2014
- 10) vektorová vlna katastrálního území – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 11) vektorová vlna vodních toků – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 12) vektorová vlna kódy – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 13) DNR 40 – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)

Vojenský újezd

Okolí vojenského újezdu

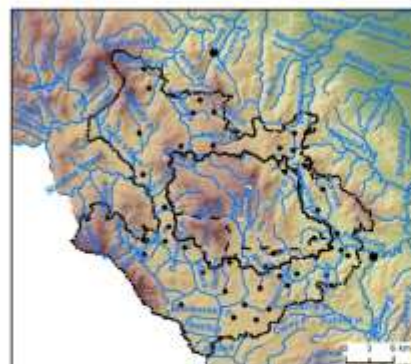
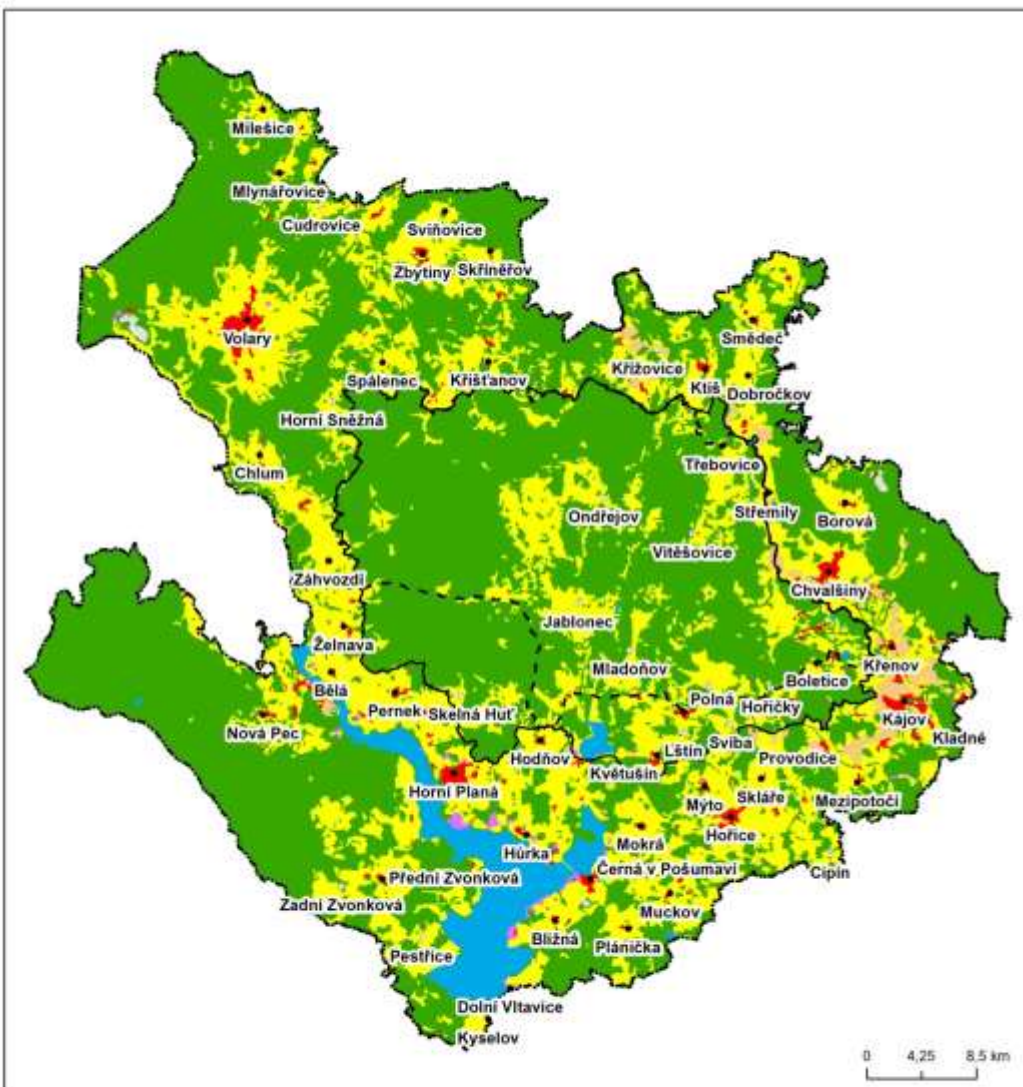

Krajina **vojenského újezdu** zcela dominují **lesní porosty** (les). Rozšiřování lesa se děje v okolí civičních ploch a hlavním procesem je sekundární sukcese. Tam, kde les dříve byl, se uplatňuje řízený management. Zvětvování lesních ploch způsobuje přerušování souvislých komplexů **trvalých travních porostů** (TTP) a vznikají tak oddělené enklávy – okolí Ondřejova, Jablonce, Třebovice, Boletice, Otice – Hodňova, Skečné Hutě, Uhřetova. V jižní části jsou trvalé travní porosty odděleny plochami **orné půdy** (OP) v okolí Polné a Květušína. Díky tomu zde můžeme rozlišit komplexy trvalých travních porostů v Mladoňově – Látně, Květušíně a Horních Brzolic – Svibě – Hořickém. **Ostatní plochy** (OP) se objevují ve větší míře jako odpadlovací, resp. dopravní plochy střešnic Jablonce, Ondřejova, Podvoří, Polečnice. Souvislé **zastavěné plochy** (ZP) nacházíme v Boleticích, Polné, Květušíně, Polečnicích a Podvoří. Rozšiřuje se Podvoří, Polná, Květušín a Polečnice a vzniká sklad nedaleko Hořického, čímž dochází k celkovému nárůstu rozlohy zastavěných ploch. Mírně narůstají **rekreační plochy** (RP), a to u Květušína a rybníka Otice. Také se zvětšuje rozloha **vodních ploch** (VP).

Také v **okolí vojenského újezdu** převažuje **les** (les), jehož rozloha se stále zvětšuje, a to především zalesňováním trvalých travních porostů. Větší nové zalesněné plochy jsou na jihu v okolí Pestice, dále u Nové Pěče, podél západní hranice vojenského újezdu a na severu u Spálenec a Křišťanova. Oproti minulému období se zvyšuje rozloha **orné půdy** (OP). Orná půda se rozšiřuje na úkor **trvalých travních porostů** (TTP). Většinou to je v okolí sídel, např. u Chlumu, Zbytín, Borové, Hodňova, Horní Planě nebo Záhvozdi. Nicméně některé plochy orné půdy jsou zatravňovány, např. v okolí Cipína či mezi Pernekem a Bělou. Rozloha **vodních ploch** (VP) se zvětšuje. Je to způsobeno jednak kolísáním hladiny Lipna, jednak výstavbou některých menších rybníků na východě území. Oproti tomu rozloha **ostatních ploch** (OP) klesá. Trend zvětvování rozlohy je typický pro **zastavěné plochy** (ZP). Nejvíce roste Volary, Chvalšiny a Horní Planá. **Sady a zahrady** (SZ) se nemění. Pokračuje nárůst **rekreačních ploch** (RP) v okolí Lipna, především u Horní Planě, Černé v Pošumaví a Dolních Vítavic; v menší míře také u Volary, Kájova, Dobročkovce a Otice.

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU BOLETICE A JEHO OKOLÍ V OBDOBÍ 2014-2015

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Roman Borovec, Bohumil Frantál, Jan Hercik, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu

- orná půda (velkoplošná a maloplošná pole, mezky, polí, stromy a drobné vřesť. úhory)
- trvalý travní porost (louky, pastviny, skot, vřesť. trávníky, pastviny, pastviny, pastviny)
- sad a zahrada (intenzivní i extenzivní sady, velké zahrady, roztroušené na intenzivní, okrasné zahrady)
- les (lesní i nelesní dřevinná vegetace, asociace porostů, lesy, vřesť. porosty, lesy, lesy)
- vodní plocha (výhledy, vodní nádrže, tůň, jezera a další přirozené vodní úhory, zaplavené úhory)
- zastavěná plocha (stavby, roztroušená zastavěná, vojenská, průmyslová, zemědělská, technická objekty)
- rekreační plocha (chatová kolonie, rekreační objekty, koupaliště, hřiště, golfové hřiště, lázně, vřesť. objekty)
- ostatní plocha (lom, výhledy, nádraží, dopravní plochy, sklady, odpady, vřesť. roztroušené plochy)

zaniklá obec

sídelní ORP

mávaný obec

vodní tok

hranice vojenského újezdu

hranice optimalizovaného vojenského újezdu

hranice území

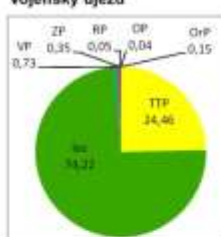
Vektorizace

Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektorizovány manuálně a nejmenší vektorizovaná plocha byla stanovená na 0,5 ha. Výsledky byly plochy nacházející se na okrajích dotčeného území a přehledující do jeho okolí – v tomto případě může analyzovaná plocha dosahovat i nižších hodnot.

Datové zdroje využití pro vytvoření mapy

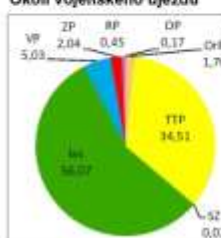
- 1) topografické mapy 2. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:28 800, 1842-1843
- 2) topografické mapy 3. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1876-1878
- 3) topografické mapy definitivního vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1942
- 4) topografické mapy německého vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1928
- 5) československé normalizované mapy 3. vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1910-1928
- 6) československé vojenské topografické mapy v měřítku 1:25 000, 1952-1953, 1968-1969
- 7) československé vojenské topografické mapy v měřítku 1:10 000, 1958-1968
- 8) základní mapy Československa a České republiky v měřítku 1:10 000, 1993, 2000-2008
- 9) katastrální území z roku 2014
- 10) vektorizovaná vřesť. katastrálního území – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 11) vektorizovaná vřesť. vodních toků (ZABAGED) – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 12) vektorizovaná vřesť. sídel – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 13) DMR 4G – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)

Vojenský újezd

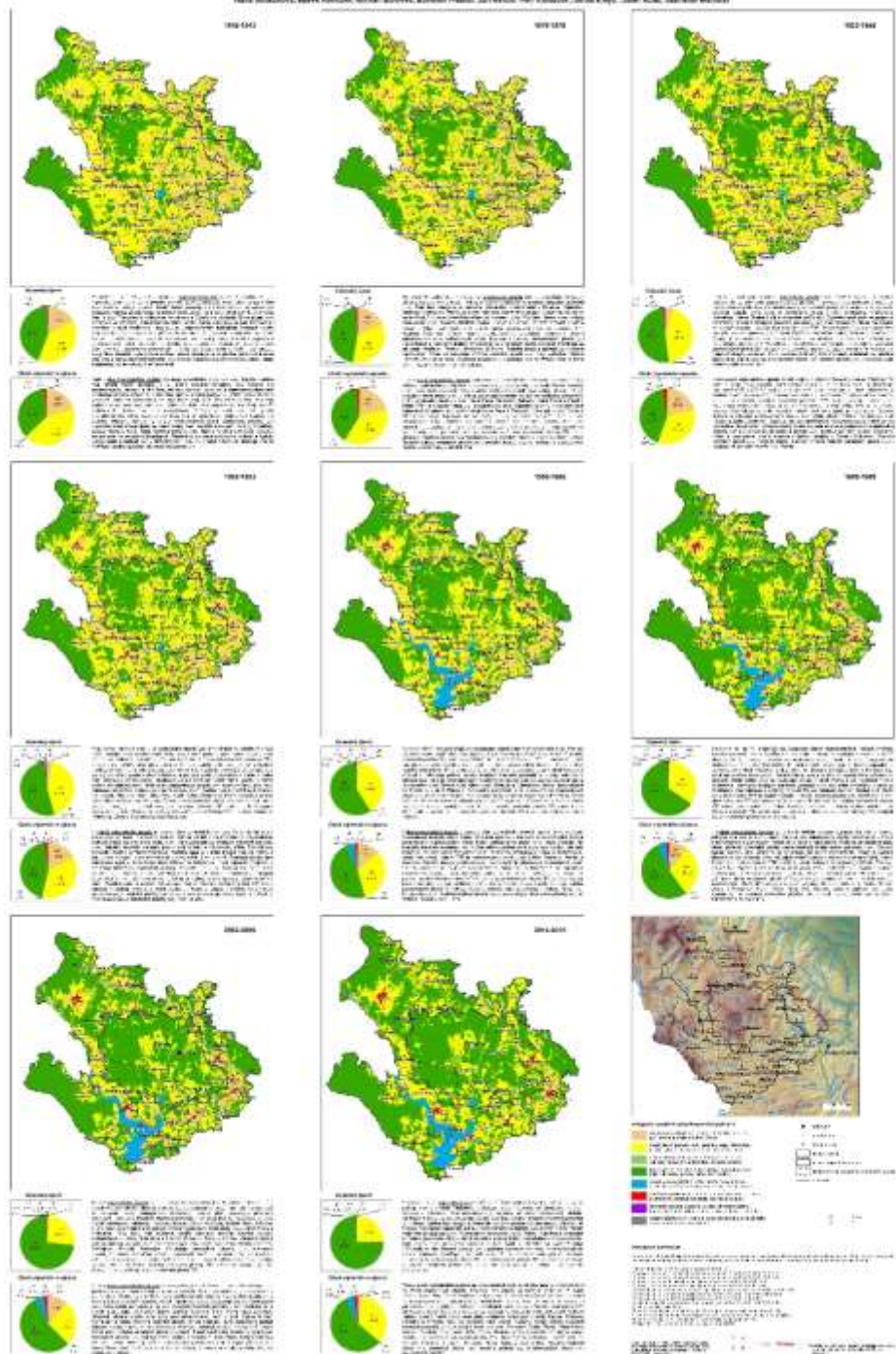

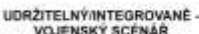
V současnosti je **vojenský újezd** téměř ze tří čtvrtin pokryt **lesy** (les). Lesní plochy se zvětšují hlavně v okolí Mladoňova a Boletice, méně i severně od Ondřejova, v okolí Třebovic a Vřesovic. Míra zalesňování je nejmenší ze všech sledovaných období. Vzhledem k tomu, že se zvětšování plochy lesa děje na úkor **trvalých travních porostů** (TTP), klesá rozloha této kategorie, která tak pokrývá necelou čtvrtinu újezdu. Zároveň se zvyšuje izolovanost nelesních enkláv v okolí střešic a dalších výhledových ploch. Téměř zcela mizí **orná půda** (OP). Bývalé plochy orné půdy v okolí Polné, Květušína a východně od Boletice jsou zastavěny v rámci zavádění ekologického hospodaření – chovu dobytka. Malé plochy orné půdy sem zasazují z okolí, např. u Chvalšína na východě nebo u Provodice na jihu. **Ostatní plochy** (OP) v podobě odpadových, resp. dopravních ploch střešic Jablonce, Ondřejova, Podvoří a Polečnice zůstávají stále patrné. Rozloha dochovaných **zastavěných ploch** (ZP) ani **rekreačních ploch** (RP) se nemění. Zvětšuje se rozloha **vodních ploch** (VP), a to díky nově postavené vodní ploše severně od Polečnice.

Okolí vojenského újezdu

Také v **okolí vojenského újezdu** se v současnosti zvyšuje rozloha **lesa** (les) na maximum ze všech sledovaných období. Stávající lesní plochy se rozšiřují velice mírně, např. u Volár, Nové Peci, Zadní Zvonkové a Kyselova. V oblasti se výrazně projevuje dotáční politika podpory méně příznivých zemědělských oblastí, která se odráží ve výrazném zatravňování orné půdy a přechodu na ekologické zemědělství. Rozloha **orné půdy** (OP) tak klesá o téměř 10 % a orná půda se nachází na necelých dvou procentech celkové rozlohy území. Větší bloky orné půdy můžeme najít jen v okolí Kajova, Křenova, Chvalšína a Křižovic, tedy ve východní části území. Výrazný nárůst rozlohy **trvalých travních porostů** (TTP) je typický např. pro okolí Záhvozdí, Volár, Zbytín, Dobročkov, Borová, Chvalšín, Mezopotčí, Hořic, Mokré, Plánický, Hůrky a Horní Plané. Menší nárůst rozlohy zaznamenávají **zastavěné plochy** (ZP) – hlavně Kajov a Kladné, v menší míře pak Muckov, Plánicka, Černá v Pošumaví, Horní Planá, Zbytín a Křiš. Rozloha **vodních ploch** (VP), **ostatních ploch** (OP), **sadů** a **zahrád** (SZ) a **rekreačních ploch** (RP) se víceméně nemění.

4) Závěry a doporučení

- **vojenský újezd Boletice** je ve své zmenšené podobě nadále armádou intenzivně využíván
 - dle slov starostů obcí na severním okraji újezdu by se měla zlepšit komunikace ze strany Armády ČR k problematice vojenské činnosti v území
 - v rámci intravilánu obce Polná na Šumavě fungující vojenská posádka a rozlehlý vojenský areál
 - výrazně omezený vstup civilních osob do území újezdu (pouze několikrát do roka a pouze po značených turistických cestách)
 - vzhledem k zařazení velké části území do soustavy NATURA 2000 se jeví z pohledu ochrany přírody uvažovat o další redukci rozlohy vojenského újezdu a především pak o omezení intenzivní těžby dřeva
 - velmi žádoucí by bylo lepší zprůchodnění oblasti, rekonstrukce silničních komunikací = propojení oblasti Lipenska s jižním okrajem Blanského Lesa (propojení silnic I/39 a II/166)
 - žádoucí je také další rozvoj cyklostezek (cyklotras) a cestovního ruchu v území
 - negativní dopady fungování újezdu na území (dle obyvatel okolních obcí):
 - hluk, otřesy, omezení volného pohybu, úbytek pracovních míst, prodej lesů (dřeva)

4) Závěry a doporučení

- Polná na Šumavě
 - dokončení předávání majetku armády do rukou obce
 - vytvoření efektivní správy obecního majetku – pronájem a údržba X prodej objektů; údržba komunikací a technické infrastruktury
 - udržení stávající dopravní obslužnosti Polné, zlepšení dopravní obslužnosti Květušina
 - udržení stávajících a podpora zkvalitnění nabídky služeb v obci (udržení fungující pošty, znovuotevření obchodu) – nutná spolupráce s AČR
 - podpora rozvoje podnikatelských aktivit místních obyvatel (většina zatím pracuje ve Vojenských lesích a statcích či do zaměstnání dojíždí do Českého Krumlova)
 - podpora rozvoje cestovního ruchu s důrazem na jeho šetrné formy
 - nutná výrazná spolupráce a ochota Vojenských lesů a statků a AČR
 - rozvoj cyklo a pěší turistiky (okolní oblasti jsou turisticky velmi vyhledávány), rozvoj turistiky zaměřené na poznávání zaniklých obcí a chátrajících objektů (zaniklá či vylidněná sídla, opuštěné církevní stavby), využití militárního „genius loci“, rozvoj agroturistiky

4) Závěry a doporučení

- **obce na hranicích vojenského újezdu**
 - za největší problémy svých obcí a života v nich místní obyvatelé označují:
 - dopravní dostupnost (především obce na severu oblasti – např. Zbytiny, Brloh), problematiku vlastního bydlení, podporu zaměstnanosti, zajištění služeb pro rodiny s dětmi a prevenci kriminality
 - mezi jednotlivými obcemi je však v některých případech relativně velký rozdíl – obce u silnice I/39 a v těsné blízkosti Lipenské nádrže X obce v severní části oblasti
- pro celkový rozvoj regionu by bylo vhodné vytvořit sdružení obcí či místní akční skupinu jako platformu pro spolupráci v oblasti rozvoje území (především cestovního ruchu či dopravní infrastruktury), a která by měla větší vyjednávací schopnost (jednání s Armádou ČR, Vojenskými lesy a statky ad.), stejně jako by měla větší možnosti na získání finančních prostředků na větší projekty

4) Závěry a doporučení

Proč jet na Boleticko a nezůstat pouze na Lipensku či v Českém Krumlově?

DOSUD NEOBJEVENÉ KULTRUNÍ
ZAJÍMAVOSTI S PŘÍBĚHEM

4) Závěry a doporučení

Proč jet na Boleticko a nezůstatvat pouze na Lipensku či v Českém Krumlově?

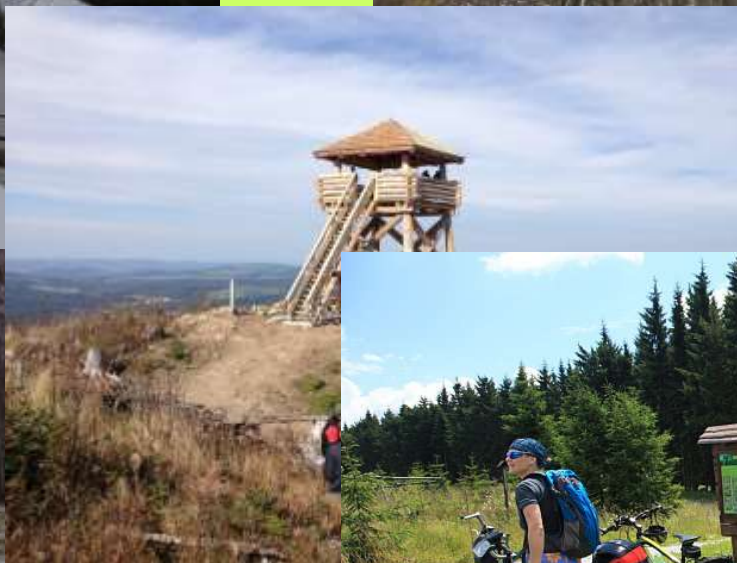
JEDINEČNÁ PŘÍRODA
KLID A MINIMUM TURISTŮ KOUSEK OD ŠUMAVY

4) Závěry a doporučení

Proč jet na Boleticko a nezůstávat pouze na Lipensku či v Českém Krumlově?

PRO KAŽDÉHO NĚCO

5) Zdroje informací a obrázků

www.alexandrondra.cz/dalsi-zpristupneni-boletic-se-stava-realitou-deklaraci-podepsali-na-knizecim-stolci/03_1426
<https://www.budejckadrbna.cz/z-kraje/prachaticko/10403-vojensky-ujezd-boletice-se-zmensi-o-ctvrtinu-oceni-to-motoriste-houbari-i-turiste.html>
https://budejovice.idnes.cz/polna-na-sumave-ve-vojenskem-prostoru-boletice-frq-/budejovice-zpravy.aspx?c=A150915_124307_budejovice-zpravy_khr
http://www.calla.cz/data/boletice/ostatni/brozura_studie.pdf
https://cestovani.idnes.cz/foto.aspx?r=po-cesku&c=A091009_132132_igcechy_tom&foto=TOM2e54bb_Boletice_StarySpicak_ck.jpg
<https://www.czso.cz/documents/11256/44263278/VUBoletice2016.jpg/3c731195-2a7a-4a11-95f6-7a69d5bb730c?version=1.0&t=1465798589724>
<http://www.encyklopedie.ckrumlov.cz/img.php?img=354&LANG=cz>
http://www.jihoceskyvenkov.cz/vylety/na-kole/znovuobjevne-kajovsko-boleticko-0_127.html
<https://www.jiznicechy.cz/tipy-na-vylet/90-vojensky-ujezd-boletice>
<https://mapy.cz/turisticka?x=14.2183263&y=48.8303418&z=15&l=0&source=muni&id=641&q=Boletice>
<http://www.tisicovsky.cz/cs/hory/sumava/knizeci-stolec-hlv94/info/>
<https://www.vyletnik.cz/mistopisny-rejstrik/jizni-cechy/prachaticko/9616-knizeci-stolec/>
<http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=206412>